

שמונה שרצים פרק ארבעה עשר שבת קי.

עין משפט
נר מצוה

ל' א טושיע א"ת ס' שם
ספיח לו:

לעזי רש"י

אישקליט"א. פנמון קטן.
איטקליט"ש [ויטקליט"ש].
צבת.
קפרי"ר. שיה זלף.
אל"ם. צרף.
קרי"ג אוידייט"ל.
כרכום.

מוסף רש"י

דלית ליה אסותא. אש
שבו תש בשביל שעבר על
למות על ידי נשיפת מכרי
לו רפואה ימות, אם היה
מתרפא מנשיפת זו וסוף
למות על ידי נשיפת מכרי
שעבר על דברי חכמים
חייב מיתה ע"ז (ב). ופורץ
גדר. סייג של חכמים לעגור
על דבריהם, ישכנו נחש.
מיחה כרזי שמים, ופי
שעבר עלשון פילת גדר,
הוכיח בשלשון לטון נשיפת
תש, שהוא דר בחורי נקבי
כמלו מים פרוצים (קהלת
י. ח). דישחא. עטיקון
ד' לך ש' נשים (שם ב).
קורטמי. מויק"א קרי"ג
(פסחים טב).

מוסף תוספות

א. אחרי דרבנן לית
לי אסותא כלל שאפי'
אם רפואה קרובה לבא
ומודמנת לו, לא תצליח.
תפי' רפואה אלמנן ע"ז ס':
ד"ה חו"א דרבנן. ב. לפרשי
מאי מי דקרי"ם. מס'
הכ"ש.

חיויא דרבנן טרקיה דלית ליה אסותא. אש"ג דגזי בן דמא בן
אחותו של ר' ישמעאל צפרק ב' דמס' ע"ז (דף ס'): קלמנ
שלא עבר על דברי חכמים שנאמר ופורץ גדר ישכנו נחש אש"ג דלא
היה ליה אסותא שהרי מת התם לא היה לו רפואה מזומנת אבל הכא

שהרפואה היתה מזומנת ונאצדה
ממנו צמול רע קלמנ דלית ליה
אסותא^א: ולית' אנגא דתחלי.
משמע הכא להנשא אהב שחליים וכן
בשלהי דנדרים (דף קד): דקלמנ ליה
נואף לצעול לא חיובל מהני תמלי
דטעמיניה חיויא וא"כ יש בהן משום
גילוי (ב) וצפרק ב' דמס' ע"ז (ל: וס)
אמר דשחליים אין בהם משום גילוי
וי"ל דהתם לא ממש שחליים קלמנ
אלא בהנך דלמנ התם (מס' ע"ז דף
סו.) וכן היו עושין צרצרי שנתות
בצפורי [נותנין תומך לתוך גריסין]
והיו קורין אותם שחליים אי נמי בשליהי
נדרים (דף קד): מיירי דהוה ציה חלא
כדמסקין התם במס' ע"ז (דף ל:)
אלא אית ציה חלא מיגרי ציה והכא
נמי חמרא מיגרי ציה: רב יוסף
אמר ויתום המצרי. ר"ת כל הך
מילתא מתק מספרו ואומר דל"ג (א) אלא
צריש אלו עוברין (פסחים מז:). ונראה
לר"י שמחקה משום דזיתוס המצרי
מוטר לשמות כדמניא צפרק צתרא
(דף קטו). ושון שזושאין את השמים
ושותין זיתוס המצרי ואומר רבי'א
דאין ריך למחוק דרז יוסף לא קאי
לפרש מי דקרי' דמתני' אלא אמילתיה
דעולא קאי דלמנ שיכרא בצללי מעלי
מינייהו ואומר רב יוסף דזיתוס
המצרי מעלי מינייהו מיהו משמע
כפירוש הקונט' דלמתני' קאי^ב: מדלא
קלמנ צהדי' זיתוס המצרי מעלי
מינייהו: סיכאני. ולא קלמנ
וסימנין סמן סמן כדלמנ בשליהי
צמה אשה (לעיל סו). משום דשערי
לא כתיב צמנן:

וליתרוקניהו בהדי הדדי ולינקוט צבתא בידה דכי מורה ריחא נפיק ואתי
ולישקליה וליקלייה בנורא דאי לא הדר עילוה: כל האוכלין כו': כל האוכלין
לאיתויי מאי^א: לאיתויי טחול לשינים וכרשינין לבני מעיים כל המשקין
לאיתויי מאי לאיתויי מי צלפין בחומוץ א"ל רבינא לרבא מהו לשותות מי
רגלים בשבת א"ל תנינא כל המשקין שותה ומי רגלים לא שתו אינשי:
חויץ ממי דקלים: תנא חויץ ממי דקרים מאן דתנא מי דקרים שהם דוקרים
את המרה ומאן דאמר מי דקלים שיוצאין מן שני דקלי (ב) מאי מי דקלים
אמר רבה בר ברונא תרתי תלאי איכא במערבא ונפקא עינא דמיא
מבנייהו כסא קמא מרפי אידך משלשל ואידך כי היכי דעילי הכי נפקי אמר
עולא לדידי שתי שיכרא דבבלאי ומעלי מינייהו והוא דלא רגיל ביה ארבעין
יומין רב יוסף אמר זיתוס^ב המצרי תילתא שערי ותילתא קורטמי ותילתא
מילתא רב פפא אמר תילתא חיטי ותילתא קורטמי ותילתא מילחא (ובמונא)
^א וסימניך סיכאני ושתי להו בין דבהא לעצרתא דקמיט מרפי ליה ודרפי
קמיט ליה: וכום עקרין: מאי כום עקרין אמר ר' יוחנן ליתיה מתקל
זווא קומא אלכסנדריא ומתקל זווא גביא גילא ומתקל זווא כורכמא
רישקא ולישחקיניהו בהדי הדדי לובה תלתא בחמרא ולא מיעקרא לירקנא
תרין בשיכרא ומיעקר לובה תלתא בחמרא ולא מיעקרא ואי לא ליתיה תלתא
קפיזי

מלאשונים: והוא דלא רגיל למשחי שיכרא כבר עברו מ' יום: רב יוסף אמר זיתוס המצרי. הוא מי דקרים ועל שם שדוקרים את החולי:
סילתא קורטמי. כרכום: סיכאני. כלי שנותנין צו תמרים כדלמרינן בעלמא (ב"מ דף קד): ואי אגבדיניהו צפסיני קנהו. וסימניך דלא תחליף
שמעתתא שם כלי זה יהא לך סימן שיש בו שני סמנין רב יוסף אמר שערי: צין דבחה לערסא. צין פסח לעצרת: דקמיט. עזר: קומא אלכסנדריא.
שרף אלונות שם כלל אלכסנדריא: גביא גילא. אלונים בצע"ז: כורכמא רישקא. כרכום שם גן קרו"ג אורינט"ל הגדל בגנים: לונדה. הך תלתא מיני
לישקיה בחמרא: ולא מיעקרא. אינה נעקרת מליד לפי שהיין מפיג חווקן של סמנים ומתרפאה מן החולי: לירקנא טרי. מינייהו ליסתי בשכרא
וזהו רפואתו: ומיעקר. מלהוליד: לונה סילתא בחמרא. הדר נקט ליה משום הך רפואת דנקט ואזיל: ואי לא כו'. כולהו לא מעלו אלא לונה:
קפיזי

בר קשא. ממונה למלך ישראל היה: דילמא חיויא דרבנן. שעבר על
נדיו חכמים ונחש הנושכו על כך אין לו רפואה לפיכך לא נמנא לו
רפואה: אין רפי. אין רבינו כך היה: דמי נח נפשיה דרז גור רב
יחא. שיהיו ממעטלי משמחה אותה שנה ולא יהא אדם מציא חסא

בר קשא דפומבדיתא דטרקיה חיויא הוה
תליסר חמרי חירותא בפומבדיתא קרעיניהו
לכולהו ואישתכחו טריפה הואי חדא בההוא
גיסא דפומבדיתא עד דאולי מייתי לה אכלה
אריה אמר להו אביי דילמא^א חיויא דרבנן
טרקיה דלית ליה אסותא דכתיב ופורץ
גדר ישכנו נחש אמרו ליה אין רבי דכי נח
נפשיה דרב גור רב יצחק בר ביסנא דליבא
דלומטייה אסא וגידמו לבי היולוא [במבלא]
ואזל איהו אמטי אסא וגידמו לבי היולוא
במבלא טרקיה חיויא ומית האי מאן דכרכיה
חיויא לינחות למיא וליסחוף דיקולא ארישא
ולחדקיה מיניה וכי סליק עליוה לישדיה
למיא וליסלוק וליתי האי מאן דמיקני ביה
חיויא אי איכא חבריה בהדיה לירכביה ארבע
גרמידי ואי לא^ב לישואר נגרא ואי לא ליעבר
נגרא ובליליא לותביה לפוריא אארבעה
חביתא וניגני בי כוכבי וליתי ד' שונגי
וליסריניהו בארבעה כרעי דפורייה וליתי
^ג שחפי ולישדי התם דכי שמע קלי אכלי
ליה האי מאן דרהיט אבתריה ליהיטי בי
חלתא האי איתתא דחויא חיויא ולא ידעה
אי יהיב דעתיה עילוה אי לא יהיב דעתיה
עילוה תשלח מאנה ונשדייה קמיה אי
מכרך בהו דעתיה עילוה ואי לא לא יהיב
דעתיה עילוה מאי תקנתה תשמש קמיה
איכא דאמרי כ"ש דתקיף ליה יצריה אלא
תשקול ממויה ומטופרה ותשדי ביה ותימא
^ד דישתנא אנא האי איתתא דעילל בה חיויא
ליפסעה ולתבוה אתרתי חביתא וליתי
בישרא שמנה ולישדי אגומרי וליתי אנגא
דתחלי וחמרא ריחתנא ולותבו התם

מלאשונים: והוא דלא רגיל למשחי שיכרא כבר עברו מ' יום: רב יוסף אמר זיתוס המצרי. הוא מי דקרים ועל שם שדוקרים את החולי:
סילתא קורטמי. כרכום: סיכאני. כלי שנותנין צו תמרים כדלמרינן בעלמא (ב"מ דף קד): ואי אגבדיניהו צפסיני קנהו. וסימניך דלא תחליף
שמעתתא שם כלי זה יהא לך סימן שיש בו שני סמנין רב יוסף אמר שערי: צין דבחה לערסא. צין פסח לעצרת: דקמיט. עזר: קומא אלכסנדריא.
שרף אלונות שם כלל אלכסנדריא: גביא גילא. אלונים בצע"ז: כורכמא רישקא. כרכום שם גן קרו"ג אורינט"ל הגדל בגנים: לונדה. הך תלתא מיני
לישקיה בחמרא: ולא מיעקרא. אינה נעקרת מליד לפי שהיין מפיג חווקן של סמנים ומתרפאה מן החולי: לירקנא טרי. מינייהו ליסתי בשכרא
וזהו רפואתו: ומיעקר. מלהוליד: לונה סילתא בחמרא. הדר נקט ליה משום הך רפואת דנקט ואזיל: ואי לא כו'. כולהו לא מעלו אלא לונה:
קפיזי

(א) ועי' רש"י לקמן קט. ד"ה
מריסר עליתין. (ב) ועי' ד"ה:
(ג) נצבעך שור גי העיין
לשור. (ד) נצבעך העיין
שחפי דקנא פי' קליפת
הקנים. (ה) ועי' ית. ד"ה:
(ו) נצבעך מנא. (ז) ונצבעך
מנ: ע"ש. (ח) נש ע"ש
כרש"י. (ט) ונצבעך ע"ש.

תורה אור השלם

1 חפר גומץ בו פיל רפוח
גדר ישכנו נחש:
קהלת י ה

הגהות הב"ח

(א) נב' שילאין משני
דקלים (מאי מי דקלים)
חל"מ וי"ב ס"א אלו:
(ב) תוס' ד"ה ולמי וכו'
משום גילו ואע"ג דב"ב
דע"ז אמר: (ג) ד"ה רב
יוסף וכו' ואומר דל"ג לה
אלא צריש:

רבינו חננאל

מי דקלים. המעין היוצא
במערבא מבין אותן ג'
שתולים. וברושלמי שונן
מי דקין שדוקרין את
המרה. אבוב רעה. פי'
בלשון ישמעאל אנבוב אל
רעאי או עצאה אל רעאי.